

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: **M. B.**, bytom S., v dovolacom konaní právne zastúpená JUDr. J. P., spoločnosť advokátov P., P., proti žalovanému: **JUDr. J. G.**, správca konkurznej podstaty úpadcu **J. B.**, bytom S., **o vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov**, vedenej na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5C 1058/1998, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 25. mája 2011 sp. zn. 10 Co 48/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobkyne **o d m i e t a .**

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Svidník rozsudkom zo dňa 8.06. 2010 č.k. 5C/1058/1998-540 rozhodol na základe návrhu žalobkyne tak, že z vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa prikazuje do vlastníctva žalobkyne:

stavby „Budova“, súp. číslo X, postavená na parcele č. X s príslušenstvom, zapísaná na LV č. X, k. ú. S., obec S., okres S. v hodnote 564.000,- EUR,

rodinný dom, súp. číslo X, postaveného na parcele č. X, na Ul. J. G. X vo S. s príslušenstvom s pozemkom pare. číslo X, zapísané na LV č. X, k. ú. S., obec S., okres S. v hodnote 69.700,- EUR.

Do vlastníctva žalovaného sa prikazuje:

stavby „Rozšírenie autoservisu B.“, súp. číslo X, postavenej na parcele č. X s príslušenstvom, zapísanej na LV č. X, k. ú. S., obec S., okres S., v hodnote 72.300,- EUR,

stavba „STK, Výstavný pavilón“, súp. číslo X, postavenej na parcele č. X, s príslušenstvom a pozemkami pare. číslo X, zapísanej na LV č. X, k. ú. S., obec S., okres S. v hodnote 177.000,- EUR,

stavba „Prístavby ČS, prevádzky P.“, súp. číslo X, postavenej na parcele č. X s príslušenstvom, zapísanej na LV č. X, k. ú. S., obec S., okres S., v hodnote 91.700,- EUR,

pozemky a to parcela č. X - trvalé trávne porasty vo výmere X m², parcela č. X - trvalé trávne porasty vo výmere X m², zapísané na LV č. X, k. ú. B., obec K. B., okres K., v hodnote 199.000,- EUR.

Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovanému na úplné vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov sumu 46.850,- EUR a to v lehote do 30.11.2010. V prevyšujúcej časti návrh žalobkyne zamietol. Uložil žalobkyni a žalovanému zaplatiť spoločne a nerozdielne súdny poplatok za vypořádanie BSM v sume 35.211,- EUR na účet Okresného súdu Svidník a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že pri vypořádaní veci zobral do úvahy, že hotel R. a rodinný dom užíva žalobkyňa, hodnotu hotela stanovil s ohľadom na 3 znalecké posudky vyhotovené nestrannými znalcami. Zamietnutie žaloby týkajúcej sa položiek 10 až 17 (osobné motorové vozidlo Renault Lagúna, EČ X, osobné motorové vozidlo Renault Tvingo EČ X, osobné motorové vozidlo Renault Trafic EČ SKA X, pohľadávka vo výške 2.000.000,- SKK uplatnenej úpadcom ako investícia do hotela D., stavebná plošina, ktorej presnú špecifikáciu žalobkyňa mala dodatočne upresniť, finančné prostriedky vo výške 4.500.000,- SKK, suma 1.000.000,- SKK vybratá z účtu účastníkov konania a to J. B., v mesiaci september 1996 a suma 160.000,- SKK vrátenú za nerealizovanú kúpu nábytku, ktorú sumu prevzal J. B.,) lebo nebolo preukázané, že tieto veci patria do BSM, pričom zdôraznil,

že spor prebieha od roku 1998, žalobkyňa klasifikovala položky 1-17 na pojednávaní dňa 10.7.2001, teda pred 9 rokmi, pričom dôkazy a doklady ani na výzvu súdu za toto dlhé obdobie nepredložila do spisu.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobkyne rozsudkom zo dňa 25.05.2011 sp.zn. 10Co 48/2010 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa s tým, že povinnosť na finančné vyrovnanie je povinná žalobkyňa splniť do 30. dní od právoplatnosti rozsudku, nepripustil J. B. ako vedľajšieho účastníka do konania na strane žalovaného, odvolanie J. B. proti rozsudku odmietol; súčasne nepriznal účastníkom náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že sa plne stotožnil so závermi súdu prvého stupňa a jeho rozhodnutie v celom rozsahu odkázal. Vzhľadom na rozsah uloženej povinnosti uloženej žalobkyni upravil iba lehotu na plnenie.

Proti tomuto rozhodnutiu krajského súdu podala včas dovolanie žalobkyňa a žiadala, aby dovolací súd zrušil rozsudok krajského súdu u a vec mu vrátil na nové konanie. Dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzovala od ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a) O.s.p. v spojení s § 237 písm. f) O.s.p. odôvodnila tým, že postupom prvostupňového a odvolacieho súdu bolo porušené jej základné právo na spravodlivé konanie tak, ako je garantované v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Namietala, že prvostupňový súd si nesplnil poučovaciu povinnosť podľa § 120 ods.4 O.s.p., vyzval účastníkov na prednesy záverečných rečí skôr ako vyhlásil dokazovanie za skončené. Trvala na tom, že ak by bolo realizované poučenie podľa zákona, aj rozsah navrhovaných dôkazov by bol iný. Rozsudky súdov nižších stupňov sa podľa názoru dovolateľky vyznačujú aj arbitrárnosťou a nedostatočným zdôvodnením.

Žalovaný sa k dovolaniu vyjadril v tom smere, že dôvody dovolania sú identické s dôvodmi odvolania žalobkyne, a preto navrhuje aby dovolací súd dovolanie zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal predovšetkým jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania sú upravené v ustanoveniach § 237, § 238 a § 239 O.s.p. V ustanovení § 237 O.s.p. sú stanovené podmienky prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu. Ustanovenie § 238 O.s.p. upravuje dôvody prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme rozsudku a v ustanovení § 239 O.s.p. sú uvedené dôvody prípustnosti dovolania, ktoré smerujú proti rozhodnutiam odvolacieho súdu vydaným vo forme uznesenia.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa. Podmienky prípustnosti dovolania bolo preto potrebné skúmať v zmysle § 238 O.s.p., podľa ktorého je dovolanie prípustné, ak smeruje proti rozsudku, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Dovoláním žalobkyne je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné; prípustnosť jej dovolania preto z tohto ustanovenia nevyplýva.

Dovolanie by vzhľadom na uvedený záver bolo procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., ku ktorým je dovolací súd povinný prihliadnuť (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto zákonnú povinnosť, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a) až g) O.s.p. (t.j., či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom). Prípustnosť dovolania z hľadiska § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľka tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 O.s.p., ale nastáva až

vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonom ustanovení skutočne trpí.

I keď čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, neustanovuje žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, ktorým majú byť posúdené; tieto záležitosti preto musia byť primárne upravené vnútroštátnym právom a vnútroštátnymi súdmi. Ústava Slovenskej republiky prípustnosť dôkazov neupravuje, ale ponecháva jej úpravu na príslušné zákony, spravidla na procesné kódexy. Takisto význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03).

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) je treba rozumieť taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa § 120 ods. 4 O.s.p. súd je povinný okrem vecí podľa odseku 2 poučiť účastníkov, že všetky dôkazy a skutočnosti musia predložiť alebo označiť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa končí dokazovanie a vo veciach, v ktorých sa nenariaduje pojednávanie (§ 115a) najneskôr do vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, pretože na dôkazy a skutočnosti predložené a označené neskôr súd neprihliada. Skutočnosti a dôkazy uplatnené neskôr sú odvolacím dôvodom len za podmienok uvedených v § 205a .

Poučovacia povinnosť podľa tohto ustanovenia je obdobná ako poučovacia povinnosť súdu v rámci prípravy pojednávania. Súd je povinný pred procesným rozhodnutím o skončení dokazovania alebo pred rozhodnutím bez nariadenia pojednávania poučiť účastníkov v rozsahu, ktorý sa týka jednak času, do ktorého možno predložiť alebo navrhnúť dôkazné prostriedky, jednak dôsledku nesplnenia tejto povinnosti, t.j. o tom, že na neskôr predložené alebo označené dôkazy a skutočnosti súd neprihliadne a tiež aj významu a použiteľnosti

neskôr predložených alebo označených dôkazov a skutočností len v rozsahu a za podmienok uvedených v § 205a.

Predovšetkým treba uviesť, že splnenie tejto poučovacej povinnosti má rozhodujúci vplyv na rozhodnutie vo veci samej, na možnosť napadnúť toto rozhodnutie v riadnom, prípadne aj v mimoriadnom opravnom konaní, pretože jeho obsahom je významné obmedzenie predkladať alebo označovať v ďalšom konaní dôkazné prostriedky a skutočnosti, hoci objektívne existujú (tzv. neúplná apelácia). Význam tejto poučovacej povinnosti treba vidieť aj v tom, že spravidla ide o poslednú reálnu možnosť predložiť alebo označiť dôkazné prostriedky a skutočnosti, ktoré by mohli priniesť skutkové poznatky nevyhnutné na úspech žaloby alebo účinnú obranu proti nej. Dôležitosť náležitého poučenia má miesto najmä vo veciach, v ktorých sa nariadilo viacero pojednávaní, v priebehu dlhšieho, niekedy aj viacročného obdobia, takže účastníci sporu nemajú vždy reálnu príležitosť správne pochopiť procesný význam poučenia, ktoré je ex lege záverečným úkonom v dokazovaní majúcim význam aj pre spravodlivosť rozhodnutia vo veci samej.

V sporovom konaní, o ktoré ide aj v prejednávanej veci, platí dispozičná a prejednávací zásada. Účastníci sú v ňom povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pravdivo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti a označia dôkazné prostriedky (viď § 101 ods. 1 O.s.p.) a sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení; len súd ale rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná (viď § 120 ods. 1 O.s.p.). Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa svoje právo navrhnúť vykonanie toho - ktorého dôkazného prostriedku ako účastníčka konania využila. V návrhu na začatie konania na existenciu tvrdených skutočností označila dôkazy (listy vlastníctva, znalecké posudky). V podaní z 19. apríla 1999 (č.l. 16 spisu) označila ďalšie dôkazy, žiadala aby žalovaný predložil daňové priznania, účtovné doklady, týkajúce sa prevádzky čerpacích staníc, technické preukazy motorových vozidiel, doklady súvisiace s rekonštrukciou hotela D.). V ďalšom podaní z 8.8.2001 navrhla k položkám 1.-17. návrhu zabezpečiť konkrétne listinné dôkazy, pokiaľ ide o položku 17, navrhla výsluch bližšie nešpecifikovaných svedkov. Súd prvého stupňa vykonal dôkazy, ktoré podľa jeho uváženia boli potrebné pre rozhodnutie vo veci, na pojednávaní konanom dňa 8.6.2010 (č.l. 534 p.v. spisu) po prednese záverečných rečí účastníkov vyhlásil dokazovanie

za skončené. Z obsahu spisu vyplýva aj to, že súd prvého stupňa účastníkov poučil podľa § 120 ods.4 O.s.p viackrát, naposledy v pozvánke na pojednávanie konanom 15.12.2009 (č.1.504).

Dovolateľke žiadna ujma formálna a ani materiálna na jej právach nebola spôsobená, pretože táto žiadne nové skutočnosti ani nové dôkazy v odvolaní neuviedla a okrem znaleckého dokazovania na zistenie hodnoty hotela , iný dôkaz v odvolacom konaní nežiadala vykonať. Pokiaľ vzhľadom na nezmenené skutkové okolnosti odvolací súd dospel k záveru, že v odvolacom konaní nie je potrebné doplniť dokazovanie podľa § 213 ods. 3, 4 O.s.p. podaním písomného znaleckého posudku, potom tento procesný postup odvolacieho súdu nemožno považovať na odňatie možnosti konať pred súdom. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na to, že zákonom č. 353/2003 Z. z., ktorým bol novelizovaný Občiansky súdny poriadok s účinnosťou od 1. septembra 2003 umožnil súdu, aby účastníka poučil nielen ústne, ale prípadne aj písomne, a nie len pred skončením dokazovania, ale aj po začatí konania. Navrhovateľka, resp. jej právny zástupca týmto spôsobom poučení boli.

Pokiaľ žalobkyňa namieta, že k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo pri vykonávaní dokazovania, nepriznaním významu určitému dôkazu (znaleckému dokazovaniu), k tomu dovolací súd uvádza, že nevykonanie dôkazov podľa predstáv navrhovateľky nie je postupom, ktorým by jej súd odňal možnosť konať pred súdom, lebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie účastníkovi konania. (§ 120 ods.1 O.s.p.) Ak súd niektorý dôkaz nevykonaná, môže to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia (porovnaj rozhodnutie uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod č. 37/1993 a pod č. 125/1999).

Dovolateľka ďalej tvrdí, že rozsudky súdov nižších stupňov sú nepreskúmateľné, resp. nedostatočne odôvodnené. K tomu dovolací súd uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto

aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Dovolací súd považuje za potrebné upozorniť aj na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Navyše, odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol stručne rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Závery, ktoré prijal, primerane vysvetlil. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k názoru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobkyne.

V rámci toho prieskumu preto dovolací súd ustálil, že nedošlo k vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. zakladajúcej prípustnosť a dôvodnosť dovolania, t.j. že odvolací súd svojim postupom neodňal žalobkyni možnosť konať pred súdom.

Keďže prípustnosť dovolania žalobkyne nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní nebola žalobkyňa úspešná; právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalovanému (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nepodal návrh na priznanie náhrady týchto trov (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 .

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. novembra 2011

JUDr. Jana B a j á n k o v á, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta